
Jak vznikl sborník Jan Palach '69

Jak vznikl sborník Jan Palach '69

Dva roky pracovali studenti Filozofické fakulty Univerzity Karlovy na přípravě sborníku Jan Palach '69. Mezi nimi také Veronika Jáchimová, dnes studentka třetího ročníku českého jazyka a literatury.

Jak jste se vlastně v týmu pro přípravu sborníku ocitla?

Nápad vydat knížku o Janu Palachovi vznikl zhruba před dvěma lety na půdě Studentské rady Filozofické fakulty. Důvodů pro přípravu knížky jsme měli několik, ale především šlo o to, že reprezentativní publikace na toto téma prostě chyběla. Do dnešní doby existovaly jen dva dobré texty. Prvním z nich je Zpráva o životě a činu českého studenta od novináře Jiřího Lederera. Jiří Lederer se snažil zachytit svědky události, popsat Palachovy přátele a vykreslit jeho osud v širším kontextu. Dělal to ovšem bezprostředně po činu v roce 1969. Proto v jeho textu chybí odstup, nadhled. Druhou publikací na stejné téma je sborník Ve jménu života Vašeho, který připravili studenti Filozofické fakulty UK na začátku 90. let. My jsme se pokusili téma uchopit znovu. Naší velkou výhodou oproti předchozím autorům bylo, že dnes už jsou přístupné archivní dokumenty.

-konec průvodu před Filozofickou fakultou 20/1/69-

Tedy před dvěma lety jste na Studentské radě rozvíjeli nápad zpracovat nově téma Jan Palach a vy jste se přihlásila do realizačního týmu?

Původně se k práci na sborníku přihlásilo asi deset lidí a já jsem nepočítala s tím, že bych se zapojila nějak významněji. Nejsem historik, takže jsem se hlásila spíš na drobné práce a výpomoc. Postupně se však tým zmenšoval, lidé přestávali mít na práci na sborníku čas, a nakonec jsme zůstali čtyři. To už jsem si postupně našla vlastní cestu k tomuto tématu a rozhodla se, že se do toho chci vložit víc.

Jak moc vám bylo téma Jan Palach blízké před tím, než jste se do práce ponořila?

Do týmu jsem se přihlásila spíš proto, že mi přišlo, že Palach k Filozofické fakultě a Studentské radě prostě patří a měli bychom se mu věnovat. Nic moc do hloubky jsem o něm nevěděla. Věděla jsem, že se upálil v roce 1969, jednou za rok se při výročí této události pořádaly na fakultě vzpomínkové akce, ale nějaké osobní vztahování k jeho činu chybělo. Až postupně se to pro mě stalo osobní záležitostí.

Jak jste si v čtyřčlenném týmu rozdělili práci?

Já s kolegyní jsme dostaly na starost literární část sborníku. Nejprve jsme měly v úmyslu najít odborníka, který by tuto kapitolu napsal. Měly jsme pár tipů, ale nic se nám úplně nezamlouvalo. Nakonec jsme se rozhodly, že téma rozpracujeme samy. Kromě toho jsme pomáhaly Patriku Eichlerovi a Jakubu Jarešovi, kteří jsou hlavními editory sborníku, s organizačními pracemi. A také jsme jako bohemistky dělaly celé knize korektury.

Jakým způsobem jste tu svou část začaly dávat dohromady?

Já mám blíž k poezii, zatímco kolegyně Michala Benešová k próze, čili hned od začátku jsme svou kapitolu rozdělily na dvě sekce – poetickou a prozaickou reakci. Poetická následovala bezprostředně po Palachově činu a je velmi emotivní. Prozaická reakce je zajímavější v tom, že Palachův čin hodnotí, vrací se k němu s odstupem času a zaznamenává určité posuny, ke kterým v čase došlo. Poezie naproti tomu zachycuje dobu hned po činu. Básněmi reagovali prostí lidé i velcí básníci jako Jan Skácel nebo Josef Kainar.

-maturitní foto Jana Palacha-

Jak jste jednotlivá díla dohledávaly, bylo to snadné?

Snadné to rozhodně nebylo. Dodneška se bojím, že jsem nějakého významného básníka opomněla. Hned na úvod jsem požádala o spolupráci dva pedagogy katedry literatury, pana Holého a pana Bílka, aby mě trochu navedli, kam se podívat. Další básničky jsem objevila díky dobovému tisku. Tam bývaly přetištěné básně, které anonymní pisatelé kladli na hrob nebo na místo sebeupálení Jana Palacha.

Svůj text jsem koncipovala jako prvotní uchopení tématu. Učinila jsem zásadní práci v tom, že se mi podařilo sebrat dvacet šest básní a ukázat, jak poetické oči nahlížely Palachův čin. Snažila jsem se rozebrat, jaké motivy básníci používali a k jakým hodnotám odkazovali.

Byla bych ráda, kdyby se časem našel zkušenější literární vědec, který by téma dále rozvinul, protože je velmi obsáhlé a slibuje množství dalších úhlů pohledu.

Kolik vás osobně práce na sborníku stála času?

To se velmi těžko odhaduje, ale v posledním půlroce si skoro nepamatuji večer, kdy bych něco na sborníku nedělala. Padly na to celé letní prázdniny a celý podzim. Až v půlce prosince jsem si mohla narýsovat pomyslnou čáru a říct si, je to za mnou.

Když se na ty dva roky zpětně podíváte, co vás na té práci nejvíc bavilo nebo obohatilo?

Obohatilo mě to ohromně. Člověku se nenabízí každý den, aby mohl spolupracovat na takovéhle knize. Velmi cenné pro mě bylo i postupné pronikání do tématu, člověk si získával osobní vztah k činu Jana Palacha, ale vlastně i k němu jako člověku. Pro mě pak díky tomu vyvstaly otázky, jak se vyrovnat s takovým příkladem. Co pro mě znamená to, že někdo je schopen obětovat dobrou perspektivu, která je před ním? Jak já mohu aktivně ovlivňovat věci, které se dějí kolem?

Věra Voňavková